

Bezmála 900 projektů dětí a mladých lidí už bylo nominováno na Cenu Gratias Tibi (z lat. Děkuji Ti)

Člověk v tísni pod pražským metronomem na Letné předal ceny letošním vítězům

Prostor pod pražským metronomem na Letné v pondělí 21. září večer ožil hudbou Tata Bojs, hlasem moderátorky Ester Janečkové a potleskem určeným projektům mladých lidí, kteří z rukou známých osobností kulturního a společenského života převzali ocenění za aktivní přístup, kterým se snaží měnit okolní svět. Cenu již po sedmé zorganizovala nevládní organizace [Člověk v tísni](#). Porota, složená ze zástupců partnerských organizací, vybírala z celkem [osmdesáti projektů nominovaných v letošním roce](#). Jejich obsahové zaměření bylo různorodé, největší podíl však měly ty, které se zabývají tématy z oblasti životního prostředí, dobrovolnictvím a vzděláváním. Za sedm let existence [Ceny Gratias Tibi](#) už bylo nominováno bezmála devět set projektů mladých lidí do třiceti let. Fotografie z průběhu večera s popisky je možné stáhnout v tiskové kvalitě [zde](#).

Člověk v tísni původně plánoval předávat Cenu již květnu 2020. Kvůli pandemii covid-19 a tehdy platnému omezení konání hromadných akcí ji však přeložil na září a přemístil z tradičního místa konání v kinosále Lucerny pod pražský metronom. „*Jedním z hlavních důvodů, který nás motivuje k organizaci Ceny Gratias Tibi je poděkování mladým lidem, kterým není jedno, co se kolem nich děje a snaží se aktivně přispívat k žádoucím společenským změnám. Velice by nás mrzelo, kdybychom celou akci byli nuceni z důvodu opětovného nepříznivého vývoje souvisejícího s šířením koronaviru zrušit. O toto veřejné uznání bychom je ochudili,*“ vysvětluje **Karel Strachota**, ředitel jednoho ze vzdělávacích programů Člověka v tísni, [Jednoho světa na školách](#), a zároveň iniciátor ocenění. „*Proto jsme akci letos uspořádali pod širým nebem,*“ upřesňuje Strachota.

Cena Gratias Tibi v základních věkových kategoriích (ZŠ, SŠ, do 30 let)

Večer zahájila moderátorka **Ester Janečková** slovy: „*Tento večer moderuji již po sedmé a pokaždé odsud odcházím nabita velkou vírou, pokorou a až dojetím. Vždy mě povzbudí, že na světě je pořád spousta lidí, kteří jej nepřestávají měnit k lepšímu,*“ a jako první na venkovní pódium pozvala **dívky z výchovného ústavu v Janštejně, laureátky Ceny Gratias Tibi ve věkové kategorii ZŠ**, které se ve volných chvílích, s cílem využít smysluplně čas, věnují dobrovolnické činnosti. Pod hlavičkou projektu [Dáme vaši tvář úsměv](#) navštěvují seniory v LDN Počátky a DPS Janštejn. Jezdí také venčit psy do rodinného azylu Dej pač! V Častoníně. Ve spolupráci s Nadací VIA Praha už také uspořádaly několik benefičních akcí na podporu zvířat z azylu a online sbírku. „*Nečekaly bychom, že naše setkání s nimi budou tak krásná. Tito psi nám velmi pomáhají. Kdykoliv za nimi přijedeme, jsou šťastní, že nás vidí, a že s námi mohou dovádět na procházce. Společný čas si užíváme i my. Na chvíli totiž zapomeneme na naše životní trápení a těžkosti. I oni mají ta svá,*“ popisuje jedna z oceněných dívek **Amanda Muchová**, co jim dobrovolnictví přináší, a pokračuje: „*Někteří z nich byli týraní, jiní zanechání na odlehlých místech. Ne vždy se k nim majitelé dobře chovali.*“ Cenu dívkám předal frontman kapely Tata Bojs **Milan Cais** se slovy: „*Udivuje mě a těší, že už děti v takto útlém věku mají sociální citění a přemýšlejí nad takovými projekty.*“

Jako druzí vystoupili na pódium zakladatelé projektu [Alpateam](#) **Filip Špinka** a **Štěpán Hartl**, kde z rukou populárního reportéra a moderátora **Janka Rubeše** převzali **Cenu Gratias Tibi v kategorii SŠ**. V Alpateamu se zaměřují na problematiku šikany a mezilidské vztahy, a to zejména ve školách. S cílem rozprout veřejnou debatu a nabídnout obětem šikany pomocnou ruku, založili na toto téma instagramový účet a zorganizovali několik veřejných debat. Navázali i spolupráci s odborníky a známými osobnostmi, s nimiž natáčejí rozhovory o vlastních zkušenostech s šikanou. „*Domníváme se, že naší velkou výhodou je 'peer-to-peer' prvek. Jako vrstevníci máme větší potenciál, aby se nám oběti šikany svěřovaly, neboť je to pro ně snazší, důvěryhodnější a přirozenější. Snažíme se být kamarádští. Díky zpětné vazbě víme, že pouhá slova podpory a pochopení mnohdy úplně stačí,*“ shodují se oba členové Alpateamu.

Vůbec největší počet nominací se letos, stejně jako v předcházejících ročnících, sešel v „nejstarší“ věkové kategorii do 30 let. Její vítěze, které porota vybrala z celkem třiceti šesti projektů, uvedl na pódium norský velvyslanec **Robert Kvile** slovy: „*Aktivní občanská společnost se zastoupením mladých lidí je základem demokracie kdekoliv na světě. V Norsku tomu přikládáme velkou důležitost. Proto je nám Cena Gratias Tibi sympatická a jsme jejím partnerem od samého počátku. Pro šest vítězných týmů jsme zorganizovali studijní cestu do Norska, kde se mladí Češi měli možnost setkat se svými vrstevníky a vzájemně se inspirovat. Věříme, že této nabídky využije i tým oceněný tento rok, i když cestu do Norska budeme muset kvůli koronaviru odložit na rok příští.*“ Letošním vítězem **Ceny Gratias Tibi v kategorii do 30 let** se stala [Mobilní aplikace Nepanikař](#), která pomáhá lidem s duševním onemocněním – depresemi, úzkostmi, sebepoškozováním, myšlenkami na sebevraždu a poruchami příjmu potravy – a zároveň obsahuje i kontakty na odbornou pomoc. Za 10 měsíců fungování si aplikaci stáhlo přes 45 tisíc uživatelů a zachránila nejméně 30 životů. „*Duševní onemocnění mohou potkat každého. Člověka, který trpí sebepoškozováním, depresemi či poruchou příjmu potravy, nepoznáte hned na první pohled. I když mluvit na toto téma je už ve společnosti o něco přijatelnější, stále se setkávám s jistým tabu,*“ říká **Veronika Kamenská**, zakladatelka aplikace Nepanikař, která se sama s duševním onemocněním potýkala a marně ve svém okolí hledala první pomoc, která by ji uklidnila ve chvílích, kdy na ni přijde panický záchvat. S pomocí **Tomáše Chlubny** se tedy rozhodla vytvořit aplikaci, která je dostupná zdarma pro všechny, kteří ji potřebují.

Cena Gratias Tibi v environmentální kategorii

V průběhu večera vystoupil také **Šimon Pánek**, ředitel společnosti **Člověk v tísni**, aby předal **Cenu Gratias Tibi v environmentální kategorii**, která byla letos vyhlášena vůbec poprvé. Zahrnuje všechny přihlášené projekty, které se zabývají udržitelností a ochranou životního prostředí napříč třemi základními věkovými kategoriemi. „*Klima a klimatická témata jsou největší výzvou současného světa. Nevypadá to tak, ale jsou. Žijeme v zemi, kde se některým politikům podařilo přesvědčit většinu veřejnosti, že ekologové a environmentalisté jsou nepřátelé společnosti, pokroku, něčeho lepšího... Je to fascinující; všude jinde ve vyspělém světě totiž mají tito lidé velkou podporu, protože se starají o naše zdraví, životní prostředí, o naše děti a jejich budoucnost. To se začíná pomalu měnit. Mladší generace vnímá otázku životního prostředí a toho, jak žijeme, tedy klimatu a budoucnosti Země, jako extrémně důležitou. To je skvělé. Přál bych si sebevědomé, chytré, přemýšlející a vůči planetě a budoucnosti citlivé lidi,*“ zdůvodnil Šimon Pánek, proč se letos organizace rozhodla tuto kategorii vyčlenit samostatně.

Získal ji projekt [Přestupní stanice](#), za nímž stojí **Eva Dudová** se skupinou dobrovolníků. Jedná se o sociální podnik, který v obchodě s oblečením zaměstnává jako prodavače lidi bez domova a s trestní nebo drogovou minulostí. Porota ocenila přesah projektu od principů cirkulární ekonomiky až po sociální problematiku. „*Nejsme klasický second-hand, pomáháme lidem zamyslet se nad dnešní rychlou dobou a konzumním způsobem oblékání, kdy každý nehodící se kus oblečení končí v odpadu. Každý kousek oblečení si zaslouží druhou šanci. Stejně tak jako lidé,*“ popisuje smysl Přestupní stanice Eva Dudová, která se, bohužel, nemohla slavnostního večera z důvodu opatření souvisejících se zamezením šíření koronaviru, stejně jako několik dalších finalistů, předávajících i zástupců organizátora, zúčastnit.

Cena diváků České televize

Kromě tří základních věkových kategorií a environmentální kategorie byla vyhlášena i **Cena diváků České televize**, hlavního mediálního partnera akce. O tom, který z projektů ji získá, rozhodla prostřednictvím internetového hlasování veřejnost. Ta vybírala na základě [medailonků](#) devíti finálových projektů, zveřejněných na webu České televize. Cenu vítězům, zástupcům projektu [Youth, Speak Up!](#), předala **Johanna Nejedlová**, laureátka ceny Women of Europe 2019 (Woman in Youth Activism) a zakladatelka spolku na prevenci sexuálního násilí Konsent, který v loňském roce Cenu Gratias Tibi získal. Mladí lidé zapojení do Youth, Speak Up! se snaží zatraktivnit politiku pro generace Y a Z a podpořit jejich zapojení do ní. Inspirativní Češi vytvořili program '21 bodů pro 21. století'. Pod nimi sjednocují mladé politiky napříč politickým spektrem; šest mládežnických organizací parlamentních politických stran a mladé politiky ze sedmi parlamentních stran. V Poslanecké sněmovně také zřídili pracovní skupiny (zabývající se digitalizací, plastovým odpadem, duševním zdravím, podporou mladých vědců), aby zajistili, že jejich témata budou posouvána vpřed. Výstupy z pracovních skupin, po získání mezistranického konsenzu, komunikují s politiky a podávají návrhy na legislativní i nelegislativní úpravy.

Na závěr se ujal slova ředitel Jednoho světa na školách Karel Strachota, aby poděkoval všem zúčastněným a jménem Člověka v tísní přítomné vyzval k **symbolické podpoře občanům Běloruska**, která bude prostřednictvím fotografie s průvodním slovem následně doručena běloruským občanskoprávním aktivistům. „*Všichni ocenění i nominovaní se snaží měnit věci k lepšímu. Děje se tomu v demokratické společnosti, s využitím nástrojů, které demokracie a právní stát nabízejí. S tím, že si uvědomují, že o svobodu a demokracii je třeba pečovat. Kolem nás ale existují nesvobodné státy, kde něco takového vlastně možné není. Jedním z nich je Bělorusko. V něm vládne diktátor, občanům se nedostává základních lidských práv. Aktuálně v Bělorusku probíhá zápas o změnu - lidé už více než 40 dní protestují, navzdory brutalitě režimu, mučení, zastrasování. Přitom se výrazně angažují mladí lidé. Pojdme na závěr předávání cen pro aktivní mladé lidi v České republice vyjádřit naši podporu mladým lidem v Bělorusku. Naši solidaritu. Přitom mějme na mysli naši historickou zkušenost. Ruskou okupaci Československa, která započala v srpnu 1968. Nebo nedávné události na Ukrajině. Obava z ruského vměšování v zemi, kterou imperiální Kreml považuje za území svého vlivu, je na místě. Přejeme běloruským občanům, aby jejich zápas skončil tak, jak tomu bylo v roce 1989 u nás,*“ zakončil večer Strachota.

O Ceně

Iniciátorem a hlavním organizátorem **Ceny Gratias Tibi (z lat. „Děkuji Tobě“)** je společnost **Člověk v tísni** a její program **Jeden svět na školách (JSNS)**, který se už od roku 2001 snaží inspirovat mladé lidi k aktivnímu, zodpovědnému a otevřenému přístupu ke světu, v němž žijeme. Cena byla letos udělena sedmým rokem. Od svého počátku v roce 2014 se těší podpoře výrazných partnerů, kteří se dlouhodobě podílí na rozvoji občanské společnosti v České republice. Ze všech 80 projektů, které byly v letošním roce nominovány, vybrala porota během společného sezení nejprve **devět finalistů** (tři v každé ze tří základních věkových kategorií) a z nich pak tři vítěze.

Partneři

Nadační fond Avast, Lepší škola pro všechny, Norské velvyslanectví, Poslanecký klub Evropské lidové strany, Evropská unie skrze projekt DEAR, Ondřej Fryc, Jan Barta, Dušan Šenkypl, David Holý, Hana Dvořáková, Libor Winkler, Martin Hájek, ČRD, Centrum současného umění DOX, EDUin, Nadace VIA, Nadace OSF, Knihovna Václava Havla, Skautský institut

Mediální partneři

Hlavní mediální partner: Česká televize

Aktuálně.cz, R1, adam.cz, Rodiče vítáni

Kontakty

Karel Strachota, ředitel programu JSNS

tel.: 777 787 930, e-mail: karel.strachota@jsns.cz

Eva Lukášová, koordinátorka Ceny Gratias Tibi

tel.: 728 974 348, e-mail: eva.lukasova@jsns.cz

Táňa Abrhámová, mediální koordinátorka vzdělávacího programu JSNS

tel.: 734 428 395, e-mail: tana.abrhamova@jsns.cz

JSNS.CZ

